

Egyesületi Bemutatókozás

március 22, 2015

Bemutatókozás

Bemutatókozás

Bár egyesületünk a Demokratikus Nevelésért és Tanulásért Egyesület 2012-ben alapult, gyökereink a messzi múltba nyúlnak vissza. Másrészt az is fontos, hogy egy nemzetközi mozgalom részei vagyunk, ami egyrészt az IDEC (International Democratic Education Conference)-et másrészt az EUDEC (European Democratic Education Community)-et jelenti.

A múltba visszatérve egyrészt érdemes megemlíteni, hogy kiket tartunk szellemi őseinknek, és mik az az intézmények, amikre mint ősökre visszatekintünk. Az előbbieket közül legpregnánsabban Szókratészt említenénk, aki tudta, hogy nem tudja a végső igazságot. Szókratész abban is elődünk, hogy hitt a beszélgetés erejében, hitt abban, hogy a tudást, persze nem a mindentudást kérdve kifejtő módszerével maga a tanítvány is meg tudja majd fogalmazni. Elődünk Szókratész abból a szempontból is, hogy az antik Athéni demokrácia idején élt, ami mai politikai berendezkedésünk nevét is viseli. (Más kérdés, hogy mennyire felel meg neki.). Amikor azt mondják, hogy a demokrácia bűne volt Szókratész halálra ítéltése és kivégzése, akkor ehhez meg kell jegyezzük, hogy ez nem a demokrácia, hanem a bírók téves ítélete volt, ami nem von le semmit a demokrácia mint politikai berendezkedés nagyságából.

Ami azt illeti, hogy milyen intézményekre, iskolákra tekintünk kedvvel vissza, akkor elsőként Tolsztojt említeném, aki saját birtokán hozott létre egy iskolát, birtokának

paraszt gyerekei számára. Talán annyit is megjegyeznék, hogy Tolsztoj kiállása az erőszakmentesség mellett is nagyon szimpatikus nekünk, annak a több, mint 70 egyesületi tagnak, annak a több mint 300 embernek, aki levelezési listánkat olvassa és annak a több ezer embernek, aki két éve működő blogunkat látogatja (eddig már több mint 120 ezer oldal letöltéssel)

Vissza még a gyökerekhez: Nem véletlen, hogy az első – ma így mondjuk – demokratikus gyerek-felnőtt köztársaságok az USA-ban illetve Angliában jöttek létre. Minderre abban a mozgalomban került sor, ami a fiataalkorú bűnözés elleni átgondolt és újszerű küzdelem része volt. Mindkettőt egy Homer Lane nevű amerikai pedagógus vezette, és az őt támogató mecénások támogatták. Az újszerűség abban állt, hogy ezek felnőtt-gyerek köztársaságok, köztársaságok voltak, abban az értelemben, hogy volt parlamentjük, voltak törvényeik, és volt igazságszolgáltatásuk. Látszólag kézen fekvő gondolat, hogy ha azt gondoljuk, hogy a köztársaság jobb államforma, mint az önkényuralom.

A gyerek-felnőtt köztársaságok utódai a 60-as évek szabad iskolái voltak az USA-ban és Nyugat Európában, és utódai a mai demokratikus iskolák világszerte.

Céljaink

Világos számunkra, hogy a demokratikus iskolák csak toleráns társadalmakban létezhetnek, ahol természetes az, hogy nem minden iskola gondolkozik egyformán. Csak olyan társadalmakban létezhetnek, ahol természetes, hogy az iskolarendszernek csupán egyik eleme az állami iskolarendszer, és ahol ennek következtében minden más iskola is méltányos támogatásban részesülhet.

Természetes számunkra, hogy még rejtetten sincs az országban egy állami egyház, hogy a vallás magánügy, hogy a vallásoktatás az egyházak magánügye, ami az iskolarendszeren kívül folyik.

Természetes nekünk, hogy a tantervek csupán ajánlások, amiket az iskolák, annak tanárai és gyerekei figyelembe vesznek, de amelyek nem akadályozhatják meg azt, hogy a gyerekek maguk kutassák az igazságot tanáraik segítségével.

Természetes nekünk, hogy olyan rendszert szeretnénk, ahol az iskolák autonómok, többek között abban is, hogy belső szervezeti rendjüket úgy építik fel, ahogy ők gondolják. A mi esetünkben ez azt jelenti, hogy mi egy rendszeres heti iskolaparlamentet foglalkoztatunk, amely minden az ő hatáskörébe utalt kérdésben többségi szavazással dönt, és ahol a tanároknak ugyanúgy egy szavazatuk van, mint a gyerekeknek. (Természetesen az iskola egész életkorok függvényében ez alakulhat másként is.).

Az iskolák, amiket mi szeretnénk egyszerre adnak szabadságot, demokráciát és autonómiát tagjaiknak, egyéni és közösségi szinten. Elkerülik az anarchiát, egy jobb rendet valósítanak meg az iskola falain belül, olyan rendet, ami az összes iskolai polgár igényein alapul, persze tudva, hogy ehhez kompromisszumokat kell kötniük, de ezek a kompromisszumok időben változhatnak és mindenképpen azt jelentik, hogy az iskola egy rugalmas szervezet, ami elősegíti a gyerekek (és persze a tanárok) fejlődését, és falai közül olyan emberek kerülnek ki, akik megélték a kiscsoportos demokrácia előnyeit, és ismerik azok működtetésének elveit és gyakorlatát.

Nem akarunk illúziókat kelteni, nem minden demokratikus iskola működik jól, de azt hisszük, hogy az elveink helyesek, és lehetőséget kell adnia egy parlamenti demokráciának arra, hogy ilyen iskolákat létre lehessen hozni törvényesen, hogy azok a gyakorlatban megmutathassák, hogy miként működnek.

2015 február

Kapcsolódó oldalak:

- Egyesületi közgyűlés 2015
- Jerry Mintz: Szabadság és demokrácia az oktatásban – A

demokrácia varázsa (1. fejezet)

A szöveg a Példaérték civil oktatási fórumra készült